

OMAISHOITAJIEN PALVELUOPAS

Elina Smedberg

Opinnäytetyö, kevät 2012

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Länsi, Pori

Hoitotyön koulutusohjelma

Sairaanhoitaja (AMK)

TIIVISTELMÄ

Smedberg, Elina. Palvelu opas Satakunnan omaishoitajat ja läheiset ry:lle. Raportti oppaan laatimisesta. Pori, kevät 2012, 31 sivua, 1 liitettä. Diakonia ammattikorkeakoulu, länsi, Porin yksikkö, Hoitotyönkoulutusohjelma, Sairaanhoidaja (AMK).

Tämän projektin tavoitteena oli tuottaa palveluopas yli 65 vuotta täyttäneille omaishoitajille, edistämään omaishoitajien hyvinvointia. Palveluoppaaseen on koottu palveluiden tarjoajia Satakunnan yhteistoiminta-alueelta, jotka ovat Pori, Ulvila, Luvia, Merikarvia, Noormarkku ja Pomarkku. Palveluoppaan tavoitteena on helpottaa iäkkäiden omaishoitajien tiedonsaantia ja edistää oikeanlaisen palvelun löytymistä. Arkea helpottavien palveluiden tavoite on lisätä omaishoitajien henkistä, fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.

Projektia tehtiin yhteistyössä Diakonia-ammattikoulun opiskelijan, opettajien ja Omaishoitajat ja läheiset ry:n työntekijöiden kanssa. Palveluopas on tehty omaishoitajat ja läheiset ry:n käyttöön ja he jakavat palveluopasta iäkkäille omaishoitajille. Satakunnan omaishoitajat ja läheiset yhdistys kuuluu valtakunnalliseen Omaishoitajat ja Läheiset – Liittoon.

Projektin raportissa tarkastellaan omaishoitoa helpottavia palvelurakenteita ja avataan palveluiden tuottajat tiiviissä muodossa. Tuotoksena syntyvää palveluopasta tarkastellaan ja arvioidaan projektin suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa.

asiasanat: Projekti, Omaishoitaja, hyvinvointi, Palveluopas

ABSTRACT

Smedberg, Elina. Serviceguide for the organisation of caregivers and theirs relatives. Report of making the guide. Pori, spring 2012, 30 pages, 1 annexes. Diaconia University of Applied Sciences, West, Dergee programme of nursing, nurse.

This project's goal was to produce a guide of municipal services for caregivers age of 65 and over and to support theirs wellbeing. This serviceguide includes service providers in Pori, Ulvila, Luvia, Merikarvia, Noormarkku and Pomarkku. Serviceguides maingoal is to give information and help the elderly caregivers to find the service they need. Everyday life easing services aim is to increase caregivers social, mental and physical wellbeing.

The project co-operated between student of Diaconia University of Applied Sciences, teachers and Omaishoitajat ja läheiset- organisation. Serviceguide is made for this organisation and they will share it to elderly caregivers. Satakuntas (province in the western Finland) organisation of caregivers and theirs relatives is part of the Finlands national union of caregivers.

This report of the project will examine structures of services which eases caregiving. There is also a list of this serviceproviders. Serviceguide will be examined and estimated during the process.

Key Words: Project, caregiver, wellkeing, serviceguide

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
SISÄLLYS	4
1 JOHDANTO	6
2 PROJEKTIN TOTEUTUS.....	8
3 OMAISHOITAJA.....	9
3.1 Omaishoitaja ja hoitosuhde	9
3.2 Omaishoitaja ja taloudellinen tuki.....	10
3.3 Omaishoitajan tukena ja tilapäishoito	11
3.4 Omaishoitajan tukena järjestöt	12
4 OMAISHOIDON PALVELUJÄRJESTELMÄT	13
4.1 Palveluiden toiminnalliset tavoitteet	13
4.2 Palveluiden tuottaminen	13
4.3 Laatusuositukset ja ennaltaehkäisy	15
5 OMAISHOITOA TUKEVAT PALVELUT.....	17
5.1 Kotona asumista tukevat palvelut.....	17
5.2 Kuljetus ja asiointipalvelut.....	18
5.3 Hoitotarvikepalvelut.....	19
5.4 Asunnon muutostyö, turvallisuus ja apuväline palvelut.....	19
6 PALVELUOPPAAN TUOTTAMINEN	20
7 PROJEKTIN TOTEUTUS.....	22
7.1 Projektin suunnittelu.....	22

7.2 Projektin toteutuksen eteneminen	23
7.3 Projektin arviointi.....	26
8 POHDINTA	28
LÄHTEET	30
LIITTEET	
Liite 1.Omaishoitajien palveluopas	

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on projektityö, jonka tavoitteena oli tuottaa palveluopas yli 65-vuotiaille omaishoitajille, edistämään omaishoitajien hyvinvointia. Palveluoppaan tavoitteena on helpottaa iäkkäiden omaishoitajien tiedonsaantia ja edistää oikeanlaisen palvelun löytymistä. Palveluopas sisältää palvelujen tarjoajat Satakunnan yhteistoiminta-alueelta, jotka ovat Pori, Ulvila, Luvia, Merikarvia, Noormarkku ja Pomarkku. Yksityisistä palvelujen tarjoajista palveluoppaaseen on valittu vain osa sillä kaikki eivät olisi oppaaseen mahtuneet. Sisällön valinta ja palvelujen tarjoajat palveluoppaaseen on valinnut Elina Smedberg. Arkea helpottavien palveluiden tavoite on lisätä omaishoitajien henkistä, fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Tarkoituksena on helpottaa tiedon saantia ja jakaa tietoa palveluista. Oppaassa on myös tietoa omaishoitajasta ja omaishoidon tuesta, tuen myöntämisestä, hakemisesta sekä eläkkeen saajan hoitotuesta.

Työn suunnittelussa ja ohjauksessa oli mukana Satakunnan omaiset ja läheiset ry:n henkilökunta. Heidän toimestaan palveluopasta jaetaan tulevaisuudessa omaishoitajille. Palveluoppaalle on ollut kysyntää ja monet omaishoitajat ovat sitä odottaneet. Omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunnalle jää muistitikulla palveluoppaan sisältö, joten he voivat päivittää tietoja. Omaishoitajille paikalliset yhdistykset ja liitot ovat tärkeässä roolissa tiedottajina ja asiantuntijoina. Yhdistysten ja järjestöjen vahvuutena pidetään kykyä kuulla ja kuunnella käyttäjiensä tarpeita ja siksi järjestöjen tärkeä tehtävä onkin käyttäjiensä asioiden eteenpäin vieminen. (Meriranta 2010, 169.)

Vanhusten eliniän pidentyessä palveluiden tarve on kasvanut. Kunnalliset järjestelmät eivät riitä kaikkien hoitamiseen laitoksissa, joten omaishoitajat ovat tärkeitä myös yhteiskunnallisesti. Kunnissa pyritään hoitamaan vanhuksia mahdollisimman kauan kotona kotihoidon ja omaisten avulla. Kotihoito on kunnille edullisempaa sekä vanhuksen omatoimisuutta ylläpitävää. Usein ikääntyvästä pariskunnasta toinen on

paremmassa kunnossa ja voi ryhtyä puolisonsa omaishoitajaksi. Omaishoitajien keski-ikä onkin korkea ja palveluiden tarve on laaja ja moninainen. Kunnan tarjoamat palvelut eivät useinkaan ole riittävät ja yksityiset palveluiden tuottajat ovat tärkeitä omaishoitajille kunnallisten palveluiden lisäksi. Yksityisistä palvelujen tarjoajista on vaikeampi löytää tietoa ilman internetiä. Iäkkäimmillä omaishoitajilla ei välttämättä ole Internetaitoja tai tietokonetta käytettävissä tietojen hankkimiseen.

2 PROJEKTIN TOTEUTUS

Tämä opinnäytetyö on Satakunnan Diakonisessa ammattikorkeakoulussa toteutettu projekti, joka alkoi keväällä 2011. Projekti sai alkunsa opinnäytetöiden aiheuettelosta, jonka saimme opettajalta opiskelutoverini kanssa. Kiinnostuimme Satakunnan Omaishoitajat ja läheiset ry:n ilmoituksesta, jossa kerrottiin erilaisista mahdollisuuksista tehdä yhdistykselle opinnäytetyö. Varsinaisen työn aiheen päätimme yhdessä omaishoitajat ja läheiset ry:n toimistolla pitämässämme projektinsuunnittelutapaamisessa. Teimme yhdessä opinnäytetyön aiheesta tutkimussuunnitelman, jossa kävimme yksityiskohtaisesti läpi työn vaiheet ja teimme aikataulusuunnitelmat.

Tämän projektin tavoitteena on tuottaa palveluopas yli 65-vuotta täyttäneille omaishoitajille. Palveluoppaaseen on koottu tietoa heille suunnatuista ajan tasalla olevista palveluista. Palveluoppaan tavoitteena on helpottaa iäkkäiden omaishoitajien tiedonsaantia ja edistää oikeanlaisen palvelun löytymistä. Tämän projektin tavoite on koota palveluiden tarjoajia Satakunnan yhteistoiminta-alueelta oppaaseen, jota Omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunta välittää omaishoitajille. Erilaisten arkea helpottavien palveluiden tavoite on lisätä omaishoitajien henkistä, fyysistä ja psyykkistä hyvinvoinnin lisääntymistä. Omaishoitajan hyvinvointi ja terveys vaikuttaa suuresti hoidettavan mahdollisuuksiin asua kotona.

3 OMAISHOITAJA

3.1 Omaishoitaja ja hoitosuhde

Omaishoitaja on henkilö, joka pitää huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään. Hoidettava on joko sairauden, vammaisuuden tai muun erityisen hoidon tarpeessa eikä selviydy arjestaan omatoimisesti. Omaishoitajat ovat hyvin tärkeitä hoidon ja hoivan kokonaisuudessa. Toteutuakseen omaishoito vaatii monenlaista yhteistyötä eri alojen ammattilaisten kanssa. Hoitosuhde voi kehittyä hitaasti avuntarpeen lisääntymisen seurauksena tai äkillisesti sairauskohtauksen, onnettomuuden tai erityistä hoivaa tarvitsevan omaisen myötä. (Kaivolainen, Kotiranta, Mäkinen, Purhonen & Salanko-Vuorela, 2011, 12–13.)

Monet asiat vaikuttavat siihen, että omainen ryhtyy omaishoitajaksi. Hoidettava on usein läheinen ja ihmissuhdetta on kannatellut toimiva vuorovaikutus suhde ja rakkaus. Hoidettavan henkilön näkökulmasta omaishoitajan antama hoito mahdollistaa elämisen omassa kodissa pidempään ja joskus jopa koko elämän. Omaishoitajat kokevat, että kotona läheisen elämänlaatu on parempaa ja hoidettava on tyytyväisempi hoitoon kotona kuin jossain muualla. Omaishoitotilanteissa ollaan ensisijaisesti vanhempia, puolisoita ja lapsia, jolloin ammattilainenkaan ei omaishoitotilanteessa ole ammattilaisen roolissa vaan perheenjäsenenä ja omaisena. On hyvä miettiä, voiko omais-hoitoon liittyvää tunnesuhdetta koskaan kokea ainoastaan raskaana hoitosuhteena. (Kaivolainen ym. 2011, 18–19.)

Omaishoidon velvoitteet eivät saisi täyttää koko elämää. Terve itsekkyyys voi pitkällä aikavälillä antaa lisää voimavaroja. Omaishoitajan olisi hyvä keksiä keino, jolla pääsee hetkeksi keskittymään johonkin muuhun valoisaan toimintaan ja voisi unohtaa huolet mielestä pois. Säännöllinen liikunta on yksi hyvä keino rentoutua ja jättää ympäröivä

arki ulkopuolelle. Pienikin rentoutushetki auttaa lataamaan voimia sekä tuo hoitosuhteeseen myönteisyyttä. Omaishoitajan on tärkeää huolehtia itsestään ja ottaa vastaan hoivaa ja apua. Kun tuntuu, ettei jaksaa, tulee hakea apua. (Meriranta (toim.) 2010. 188–192.)

3.2 Omaishoitaja ja taloudellinen tuki

Eläkettä saavan hoitotuen tarkoitus on tukea pitkäaikaisesti sairaan eläkkeensaajan selviytymistä jokapäiväisessä elämässä sekä hänen toimintakykynsä ylläpitämistä, kuntoutumista ja hoitoa. Tuki korvaa toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia kustannuksia. Hoitotuen saamiseen vaikuttaa hoidettavan toimintakyky. Toimintakyvyn tulee olla heikentynyt sairauden vuoksi yhtäjaksoisesti vähintään vuoden. Toimintakyvyn katsotaan olevan heikentynyt, kun sairaus on heikentänyt henkilön kykyä huolehtia itsestään, esimerkiksi peseytymistä ja pukeutumista sekä välttämättömiä kotitaloustöitä ja asiointeja kodin ulkopuolella. Lisäksi sairauden pitää aiheuttaa säännöllistä avuntarvetta, ohjausta, valvonnan tarvetta tai erityiskustannuksia. Eläkkeensaajan hoitotuki on lakisääteistä ja verotonta tuloa sekä usein esisijainen etuus. Tuen saaminen ei riipu hakijan tuloista ja varallisuudesta. Liitteeksi tulee toimittaa lääkärin C–lausunto. (Kansaneläkelaitos 2010 a.i.)

Hoidettavan kotona tapahtuvan hoidon ja huolenpidon sekä omaishoitajan hyvinvoinnin tukemiseksi voidaan myöntää omaishoidon tukea. Omaishoidon tuki on lakisääteistä ja järjestämisestä vastaa kunta. Omaishoidon tuen kokonaisuuteen kuuluu hoitopalkkio, tukena myönnettävät palvelut hoidettavalle ja hoitajalle sekä vapaapäivät. Tuen piirissä olevat omaishoitajat ovat vakuutettuja hoitotilanteissa sattuvien tapaturmien varalle. Omaishoidon tukea haetaan hoidettavan kotikunnan sosiaalitoimistosta tai omaishoidon tuesta vastaavasta yksiköstä. Sosiaalitoimistosta tehdään kotikäynti, jossa kartoitetaan tuen myöntämisedellytykset. Kotikäynnin perusteella tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma. Omaishoitosopimus tehdään, kun myönteinen päätös omaishoidon tuesta on tehty.

Sopimus pitää sisällään hoitopalkkion määrän ja maksutavan. Omaishoitosopimuksessa tulee olla tiedot hoitajan oikeudesta lakisääteiseen vapaaseen.(Kaivolainen ym. 2011, 26–27.)

3.3 Omaishoitajan tukena tilapäishoito

Sitovassa omaishoitajatilanteessa olevalla omaishoitajalla on oikeus vähintään kolmeen vapaavuorokauteen kuukaudessa. Kunnan tulee huolehtia hoidettavan hoidon järjestämisestä hoitajan lakisääteisen vapaan ajan. Kunnat voivat hoitaa vapaan järjestämisen eri tavoin, korvaus tulee kuitenkin olla sellainen, että se mahdollistaa hoitajan vapaan. Omaishoitaja, jonka vastuulla on runsaasti hoitoa ja huolenpitoa tarvitseva henkilö tulee järjestää yksi vapaapäivä viikossa ja yksi vapaa viikonloppu kuukaudessa. Joka vuosi tulisi olla mahdollisuus viikon pituiseen yhtäjaksoiseen lomaan. (Kalliomaa-Puha 2007,131–13.)

Lakisääteisten vapaavuorokausien lisäksi kunta voi myöntää omaishoitajille lisävapaapäiviä sekä alle vuorokauden mittaisia virkistysvapaita. Omaishoidon tuki sisältää myös omaishoitajien tekemää hoitotyötä tukevat sosiaalihuollon palvelut. Ohjauksen ja neuvonnan lisäksi kunnan tulee nimetä yhteyshenkilö, johon omaishoitaja voi ottaa yhteyttä kaikissa omaishoitoon liittyvissä asioissa ja ongelmissa. Omaishoitajalla on tarvetta kotihoitoa täydentäviin hoitajaksoihin. Näistä käytetään nimitystä tilapäishoito, intervallijakso, lyhytaikaishoito tai vuorohoitajakso. Hoitajaksoja käytetään kotona annettavan hoidon tukena joka mahdollistaa hoitajan vapaapäivän vieton ja auttaa omaishoitajaa hoitotyön jaksamisessa. Hoitajaksojen ensisijainen tarkoitus on vapauttaa omaishoitaja tilapäisesti hoitovastuusta. Hoiva- ja palveluyksiköiden tulisi huomioida hoitajakson laajempi merkitys omaishoitajan elämässä. (Kaivolainen ym. 2011 26–28.)

3.4 Omaishoitajan tukena järjestöt

Järjestöt ovat tiedonjakajia ja asiantuntijoita sekä yhä useammat ovat asiakaslähtöisen palvelun tuottajia. Järjestöjen vahvuutena pidetään kykyä kuulla ja kuunnella käyttäjiensä tarpeita. Järjestöillä on suuri merkitys omaishoitajien jaksamisen tukemisessa. Omaishoitajat ja läheiset liitto ry on omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa tuki- ja vaikuttamisjärjestö. Liiton tavoite on parantaa omaishoitajien asemaa sekä paikallisella että valtakunnallisella tasolla. Jäsenenä liitossa voivat olla omaishoitajat ja muut läheiset. Liiton tehtävä on omaishoitajien aseman parantaminen. Liitto ajaa omaishoitajien etua tekemällä lakialoitteita, antamalla lausuntoja, osallistumalla valtakunnalliseen suunnitteluun ja päätöksentekoon kaikissa omaishoidon kysymyksissä. Liitto myös seuraa omaishoitajien tukitoiminnan toteutumista ja laatua. Liiton toimintaa tukee raha-automaattiyhdistys. Omaishoitajat saavat liitosta ohjausta ja neuvontaa sekä ongelmatilanteissa lakiapua. Omaishoitajien yhdistys tekee yhteistyötä kuntien, valtion sekä useiden muiden järjestöjen ja sidosryhmien kanssa. Liitto järjestää koulutusta omaishoitajille, sekä kuntien, seurakuntien ja kolmannen sektorin työntekijöille. Liitto julkaisee Lähellä-lehteä, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Omaishoitajien liitto tekee yhteistyötä lomajärjestöjen, kelan ja kuntoutuslaitosten kanssa järjestääkseen omaishoitajalomia. (Meriranta 2010, 165–166)

4 OMAISHOIDON PALVELUJÄRJESTELMÄT

4.1 Palveluiden toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteena on hyvä terveys ja hyvinvointi. Ikääntyvien palvelujen tavoitteeksi voi määritellä hyvän elämänlaadun, itsemääräämisoikeuden ja itsenäisen suoriutumisen tukemisen. Palvelutoiminnan tavoitteeksi voidaan näin asettaa eettinen ja asiakasta kunnioittava kohtelu, asiakaslähtöisyys, näyttöön ja käyvän hoidon suositukseen perustuvien hoitokäytäntöjen noudattaminen, yhteistyö sosiaali- ja terveyshuollon ja eri palveluiden tuottajien kesken sekä yhteistyö ikääntyneiden omaisten ja lähihenkilöiden kanssa.

Yksimielisiä ollaan siitä, että ikääntyneiden omatoimisen selviytymisen tueksi tarvitaan kokonaisvaltaista palvelunäkemyksiä, jossa sosiaalitoimi ja perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito sekä kaikki muut palveluita tuottavat tahot tietävät ja hoitavat omat tehtävänsä. Palveluiden järjestäjien tulisi toimia saumattomasti, jotta he pystyvät turvaamaan hoidossa laadun, tarkoituksenmukaisuuden ja jatkuvuuden. Ikääntyneiden olisi hyvä saada tarvitsemansa palvelut nopeasti, jotta heidän toimintakykynsä säilyisi mahdollisimman pitkään hyvänä. Ehkäisevään toimintaan tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota sekä sairauksien ja toimintavajauksien nopeaan havaitsemiseen ja korjaamiseen. Käytännössä ongelmaksi on kuitenkin havaittu palveluiden saatavuus, saumattomuus ja laatu. (Vaarama, Luomahaara, Peiponen & Voutilainen 2001, 11–13.)

4.2 Palveluiden tuottaminen

Kunnat ovat avainasemassa palveluista päätettäessä. Kunnat valitsevat itse keinot, joilla palvelutarpeisiin vastataan sekä miten palvelut mitoitetaan, organisoidaan ja rahoitetaan.

Vanhusten määrän kasvaessa kasvavat myös paineet vanhustenhuollon palvelujen lisäämiseen, monipuolistamiseen ja sisällölliseen kehittämiseen. Palveluiden näkökulmasta suurin muutos kunnissa on sosiaali- ja terveystalouden painopisteen muuttuminen laitoshoidosta kotihoitoon. Kunta ja kuntaa lähellä olevat säätiöt ja järjestöt ovat yleensä tuottaneet isoimman osan perheen ulkopuolisista vanhusten palveluista ja yksityisten yritysten rooli palvelujen tuottajana on ollut vähäisenpää. Palveluiden käyttäjän kannalta olennaisinta on palvelujen saatavuus ja luotettavuus sekä tuotettujen palveluiden laatu ja kustannukset (Nyholm & Suominen 1999, 16–19.)

Laatusuosituksilla pyritään vaikuttamaan ikäihmisten hoitoon ja palveluihin. Suositukset ja valtakunnalliset linjaukset antavat suuntaviivat vanhustenhuollon kehittämiseen. Kunnille annetut suositukset palveluiden järjestämisestä eivät kuitenkaan sido kuntia. Ikäihmisten hoitoa pyritään jatkuvasti kehittämään ja tavoitteina pidetään hyvää elämänlaatua, itsemääräämisoikeutta ja itsenäistä suoriutumista. Ikäihmisten kotona selviytymistä tulisi tukea mahdollisimman pitkään. Ikäihmiset haluavat asua kotona niin kauan, kuin se vain on mahdollista. Siksi onkin hyvin tärkeää, että heille tarjotaan erilaisia palveluita kotona selviytymisen avuksi. Ikäihmisille tuttu ympäristö auttaa selviytymisessä silloin, kun liikuntakyky on heikko ja kaikki aistitoiminnot heikentyneet. Ammattitaitoista henkilökuntaa tarvitaan avun tarpeen kartoittamisessa, jotta ikäihminen saisi kotiin kaikki hänen tarvitsemat avut. Kotiin annettavien palveluiden edistämiseksi olisi yhä runsaasti kehitettävää. Ikäihmiset toivoisivat enemmän kotipalvelunkäyntejä sekä liikkumisessa avustamista. Palveluvajausta koetaan myös olevan kodinhoidossa, jalkojen hoidossa, kuljetuspalveluissa sekä sosiaalisten kontaktien vähydessä. Palvelujärjestelmissä tehtävät muutokset ja uudistukset pahentavat ikäihmisten epätietoisuutta palveluiden saatavuudesta. Vapaaehtoiset palveluiden tuottajat ovat myös usealle ikäihmiselle tuntemattomia. (Valleja & Medina ym. 2007, 45–47.)

Omistus pohja tekee eron yksityisen ja julkisen palveluntuottajan välillä. Omistus pohjalta tehdyssä erottelussa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat voidaan jaotella kolmeen ryhmään: julkisessa omistuksessa oleviin, järjestöjen omistuksessa oleviin ja yritysten omistamiin palveluntuottajiin. Palveluntuot-tajaorganisaatioista on

tärkeä erottaa toisistaan voittoa tavoittelevat ja voittoa tavoittelemattomat organisaatiot. Ikäihmisten palveluissa tämän tekeminen on tärkeää, sillä järjestöjen ja kolmannen sektorin rooli suomalaisessa sosiaalipalvelujärjestelmässä on perinteisesti ollut vahva. Julkisten palveluiden kohdalla on hyvä erottaa toisistaan palveluiden järjestäminen ja palveluiden tuottaminen. Julkinen sektori rahoittaa ja järjestää palvelut, mutta ei kuitenkaan välttämättä tuota niitä itse. Palveluiden hankkiminen ulkoa voidaan jakaa ostopalveluihin ja ulkoistamiseen, jolloin tuotanto vastuu on yksityisten organisaatioiden alaisuudessa. (Sinervo ym. 2010, 22–23).

Järjestöjen tärkein tehtävä on vaikuttaa toiminnallaan palvelujen kehittämiseen ja niiden tarjontaan. Järjestöt tarjoavat palveluitaan jäsenilleen, mutta myös muille niitä tarvitseville. Järjestöjen merkittävä tehtävä on innovaatioiden tuottaminen ja kehittäminen. Järjestöt tunnistavat muuttuvan yhteiskunnallisen tilanteen, jonka myötä tarpeet muuttuvat, ja näin järjestöt voivat kehittää uusia palveluita. Järjestöt tekevät etsivää työtä ja tunnistavat uudet muuttuvat tarpeet, joihin toimintatavat ja heidän rahoituskanavat antavat hyvät edellytykset. He ovatkin olleet edelläkävijöitä tarpeiden tunnistamisessa ja monien uusien työmenetelmien kehittämisessä. Järjestöt tukevat ja kehittävät myös sellaisia palveluita, joissa yritysmäinen palvelujen tuottaminen ei ole kannattavaa tai julkisella sektorilla tarpeeksi resursseja eikä osaamista. (Särkelä, Vuorinen & Peltosalmi 2005, 27–28.)

4.3 Laatusuositukset ja ennaltaehkäisy

Kuntien palveluiden käyttäjiksi päästään usein liian myöhään jolloin ennaltaehkäisevät tukitoimet eivät ole riittäviä. Asiaan on pyritty vaikuttamaan ikäihmisten laatusuosituksella STM 2008. Valtakunnallisten vanhuspoliittisten linjausten isoimpia tavoitteita on ikä ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden ennalta ehkäiseminen. Kuntien olisi hyvä järjestää laaja-alaista tiedotusta, neuvontaa ja ohjausta iäkkäille oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, palveluista ja sosiaaliturvasta. Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa annetaan tukea kuntien ja yhteistoiminta-alueiden kehittämiseen sekä ikäihmisten palveluiden kehittämiseen. Kuntien tulisi huomioida

paikalliset tarpeet ja voimavarat ja tehdä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa, yksityisten palveluntuottajien ja asiakkaiden sekä omaisten ja muiden kuntalaisten kanssa. (Vaarama, Moisio & Karvonen 2010, 55–56.)

Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksilla pyritään edistämään ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä sekä palveluiden laatua ja vaikuttavuutta. Laatusuosituksilla keskitytään hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, sekä ehkäisevään toimintaan. Kotona asumista tulisi tukea sekä yksilökohtaista palvelutarpeen arviointia tulisi lisätä. Palveluvalikoimassa tulisi olla myös neuvontaa ja monenlaisia terveyttä edistäviä palveluita. Toiminta kykyä ja kuntoutusta tulisi tukea kaikissa palveluissa. Iäkkäiden ihmisten asumis- ja hoitoympäristön laadulla ja kehittämisellä edellytetään, että panostetaan esteettömyyteen, turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. (sosiaali- ja terveysministeriö i.a.)

5 OMAISHOITOA TUKEVAT PALVELUT

5.1 Kotona asumista tukevat palvelut

Ikääntyvien kotona asumisen ja selviytymisen kannalta hyvin keskeisiä palveluita ovat kauppa-, posti-, pankki-, apteekki-, sairaanhoito-, koti-, liikenne-, liikunta- ja kulttuuri-palvelut. Maaseudulla palveluiden saatavuus on vaikeampaa ja harvaanasutulla maaseudulla palvelut ovat kaikkein vaikeimmin saatavissa. Palveluiden saatavuuden vaikeus vaikuttaa suoraan ikääntyvien kotitalouksien toimintaan ja arjen sujuvuuteen. Ikääntyvän itsenäistä elämää edesauttaa toimiva asumis-, lähipalvelu- ja liikenne-ympäristö sekä teknologian tuomat mahdollisuudet. Iäkkään väestön ennaltaehkäisevää toimintaa tulisi pitää luonnollisena osana palvelujärjestelmää. (Olsbo-Rusanen & Väänänen-Sainio 2003, 31.)

Kotihoito tukee ja auttaa silloin, kun ikääntyvä apua tarvitsee sairauden taikka alentuneen toimintakyvyn vuoksi. Kotiin annetaan apua arjen askareista ja henkilökohtaisista toimista selviytymiseen, kuten hygienian hoitamisesta. Kotihoito työntekijä seuraa ikääntyvän vointia ja antavat neuvoja palveluihin liittyvissä asioissa. Monissa kunnissa kotihoitoa on saatavilla myös iltaisin ja viikonloppuisin, myös yöpartiot ovat yleistymässä. Tukipalveluina voidaan järjestää aterian tuomista kotiin, siivousta, kylvetystä ja kuljetuspalveluja. Kotihoito suorittaa ikääntyvän kotona lääkärin määräämiä hoitotoimenpiteitä, kuten ottaa näytteitä, valvoo lääkitystä sekä seuraa asiakkaan vointia. Omaisten tukeminen kuuluu myös kotisairaanhoidon työhön. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2011 a.i.)

Puhtaus ja raikkaus auttavat hyvään oloon. Puhtaat ja mukavat itseään miellyttävät vaatteet tuovat hyvää oloa ja mieltä. Puhtaudesta huolehtimisen merkitys huomioidaan usein vasta sitten, kun siitä selviytyminen tulee hankalaksi. Omaishoitajan on hyvä

mieltä miten hoitaa pyykin ja puhtauden, sekä minkälaisia ulkopuolisia apuja voisi saada puhtauden saavuttamiseksi siten, ettei itse väsy liikaa. (Järnstedt, Kaivolainen, Laakso & Salonko-Vuorela 2009 51.)

5.2 Kuljetus ja asiointipalvelut

Kaikilla, myös ikääntyvillä ja toimintaesteisillä, on oikeus suoriutua päivittäisistä liikkumistarpeistaan. Ikäihmisten apuna on palveluliikenne, joka on normaalin joukko-liikenteen ja taksiliikenteen välimuoto ja näin soveltuu henkilöille, joiden on vaikea käyttää tavallista linja-autoa. Väestön ikääntyessä tarve matkojen yhdistelyyn ja kuljetusten kustannussäästöön kasvaa. Matkoja voidaan yhdistellä ja reitittää etukäteen tilattujen matkojen mukaan ja näin voidaan järjestää yhteisiä taksikuljetuksia. Kylä-kauppojen yhteyteen on perustettu posti- ja pankkipalveluita, joista saa myös ruoka- ja lääkepalveluja. Tilauspalveluun perustuva kotiinkuljetus, sähköinen kaupankäynti ja myymäläautopalvelujen monipuolisuus ovat yksi keino mahdollistaa ikääntyvien kotona asumista. Apteekki on terveyskeskuksen ohella ikäihmiselle tärkeä palvelu. Turvallisen lääkehoidon toteutumista mahdollistaa sähköinen resepti-järjestelmä. Lääkereseptien uusiminen lääkäriltä onnistuu puhelimitse. Lääkeresepti menee sähköisesti apteekkiin ja apteekki jakaa lääkkeet päiväannoksiin tai viikkodosetiin. (Olsbo-Rusanen & Väänänen-Sainio 2003, 30–34.)

5.3 Hoitotarvike palvelut

Pidätyskyvyttömyyteen on tarjolla tuotteita jotka auttavat hoidettavaa ja omaishoitajaa. Erilaisilla hoitosuojilla ja vuodesuojien avulla helpotetaan arjen sujuvuutta ja kertakäyttöisyys tekee hoidettavan autettavuudesta helpomman. Kertakäyttöiset käsi- ja jalkineet tekevät auttamisen miellyttävämmäksi. Pitkäaikaissairaana omaishoito onnistuu parhaiten hyvillä hoitotarvikkeilla. Sairaanhoidotarvikkeita ja välineitä jaetaan terveyskeskuksista potilaille joka perustuu sosiaali- ja terveysministeriön suositukseen. Koti-sairaanhoidolta voi myös pyytää opastusta eri hoitotarvikkeiden käytöstä ja hankki-

misesta. Oikeanlaiset tarvikkeet auttavat omaishoitajaa säästään liialliselta pyykinpesulta ja vähentää näin raskautta. (Järnstedt, ym. 2009.47–50.)

5.4 Asunnon muutostyö, turvallisuus ja apuväline palvelut

Väestön kotona asumisen mahdollistamiseksi tarvitaan asunnon korjausta sekä uusia esteettömiä asuntoja. Asuntojen ja asuinympäristöjen esteettömyyttä on pyritty edistämään hissien rakentamisella ja tukemalla ikääntyvien asuntojen korjauksia. Kunnat toteuttavat esteettömään asuinympäristöön liittyviä hankkeita. Kunnat tukevat muutos- ja korjaustoimenpiteitä, joilla parannetaan asuntojen varustetasoa, lisätään esteettömyyttä sekä parannetaan asuntojen toiminnallisuutta. Pienituloisilla ikäihmisillä korjaushanke saattaa jäädä toteutumatta omarahoituksen puuttuessa. Kuntoarvioinnin tavoitteena on edistää oikein ajoitettua ja toteutettuja korjaustoimenpiteitä. Kunta voi myöntää kuntoarviointiin avustusta 50 % kustannuksista. Ehkäisevän kotikäynnin yhteydessä selvitetään asunnon ja asukkaan tapaturmariskit ja annetaan tietoa apuvälineistä, asunnonmuutostöistä ja niihin saatavista avustuksista. Apuvälineet tukevat normaalin arkielämän jatkumista sekä edistävät turvallisuutta ja omatoimisuutta. Apuvälineet valitaan yksilöllisen tarpeen perusteella. Tavallisimpia apuvälineitä ovat liikkumiseen tai siirtymiseen käytettävät varusteet ja turvalaitteet. Apuna on myös tekniikan sovellutuksia joita ovat mm. turvarannekkeet ja puhelinpalvelujärjestelmät. (Olsbo-Rusanen & Väänänen-Sainio 2003,16–30.)

6 PALVELUOPPAAN TUOTTAMINEN

Kirjallisen materiaalin lähtökohtia on kaksi; ohjata toimimaan oikein ja saada olennaista tietoa. Hyvän materiaalin kirjoittaminen alkaakin pohdinnalla kenelle tuotos kirjoitetaan. Kuka kirjallista materiaalia tarvitsee? Kuka materiaalia lukee? Kirjallisen materiaalin alkuun on tärkeitä sijoittaa ensin lukijalleen oleelliset asiat. Näin lukijalle tulee sellainen olo, että tämä on juuri hänelle suunnattu ja tämä kannattaa lukea. Kirjallisen materiaalin tärkeimmät osat luettavuuden kannalta ovat otsikot ja väliotsikot. Hyvä kirjallinen materiaali alkaa otsikolla joka kertoo lukijalle asian aiheen. Hyvä otsikko herättää myös lukijan mielenkiinnon. Väliotsikot jakavat tekstin sopiviin lukupaloihin ja helpottaa luettavuutta. Hyvä väliotsikko kertoo alakohdan olennaisimmat asiat. (Torkkola, Heikkinen, Tiainen 2002, 36–40.)

Kirjallisen materiaalin käyttäminen on erityisen tarpeellista tilanteissa, joissa suulliseen tiedonanto on vähäistä tai mahdotonta. Kirjallisella materiaalilla tarkoitetaan erilaisia kirjallisia ohjeita ja oppaita. Kirjallisten materiaalin ymmärrettävyyteen tulisi kiinnittää huomioita, koska jos teksti on kirjoitettu liian vaikeaselkoisesti, lukija saattaa ymmärtää tekstin väärin. Materiaalin tulee olla sekä sisällöltään että kieliasultaan sopivaa ja ymmärrettävää. Kokonaisuus voidaan tarkastella esimerkiksi sisällön, ulkoasun, kielen ja rakenteen näkökulmista. (Kyngäs, Kääriäinen, Poskiparta, Johansson, Hirvonen, Renfors 2007, 124–125.)

Selkeässä ja ymmärrettävässä kirjallisessa materiaalissa ilmoitetaan, kenelle se on tarkoitettu ja mikä on sen tarkoitus. Sisällöltään materiaalit voivat olla hyvin erilaisia. Sisältö tulee kuitenkin olla tarkka ja ajantasainen ja sen tulee vastata esimerkiksi kysymyksiin ”mitä?”, ”miksi?”, ”miten?”, ”milloin?” ja ”missä?”. Ymmärrettävässä kirjallisessa materiaalissa on selkeästi luettavissa kirjasintyyppi, riittävä kirjasinkoko (vähintään kirjasinkoko 12) ja selkeä tekstin jaottelu ja asetteleminen. Sanoman ymmärrettävyyttä voidaan lisätä kuvien, kuvioiden, kaavioiden ja taulukoiden avulla. Tärkeitä asioita voidaan

myös painottaa tekstissä alleviivauksilla tai muilla korostuskeinoilla, ja materiaalin väritykseen ja kokoon voidaan myös kiinnittää huomiota. Rakenteellisesti tekstikappaleissa esitetään vain yksi asia kappaletta kohden ja pääasia sijoitetaan ensimmäiseen virkkeeseen. Teksti pitäisi olla sellaista, että siitä saa yhdellä silmäyksellä käsityksen mitä se sisältää. Kielen tulisi olla selkeää, ja termien sekä sanojen tulisi olla yksiselitteisiä, mahdollisimman tuttuja ja konkreettisia. Sanojen ja virkkeiden tulisi olla lyhyitä. Tekstissä tulisi myös käyttää mieluummin aktiivi- kuin passiivimuotoa. (Kyngäs ym. 2007, 126–127.)

7 PROJEKTIN TOTEUTUS

7.1 Projektin suunnittelu

Projekti on tavoitteiltaan selkeä ja aikataulutettu tehtäväkokonaisuus. Jokainen projekti on ainutkertainen ennalta sovittujen tavoitteiden pohjalta määritelty prosessi. Kehitystavoitteilla kuvataan lopullista parannusta hyödynsaajien kannalta. Välittömällä tavoitteilla tarkoitetaan hankkeen lopputulosta, minkä vuoksi hankkeelle on määriteltävä konkreettinen tuotos. Kehittämishankkeen tulisi kohdistua kehittämiseen ja uusien toimintatapojen löytymiseen, voimavarojen vahvistamiseen ja yhteistyöverkostojen luomiseen. Projektin toteutuksen tulisi olla joustava ja oppimista edistävä prosessi. Oppimisen varmistamiseksi hanketta on seurattava ja arvioitava koko hankkeen toteutuksen ajan. Hankkeen toteutusta voidaan seurata ja arvioida projektisuunnitelman tavoitteita tarkastelemalla. Alkuperäinen projektisuunnitelma voidaan myös havaita epärealistiseksi eikä näin johda tavoitteiden saavuttamiseen ja näin ollen toteutusmallia on muutettava. Muutoksista tulee sopia ohjausryhmän kanssa. (Silfverberg 2007,21–30)

Tämä projekti on tehty ja suunniteltu Satakunnan omaishoitajat ja läheiset ry:n tarpeeseen. Projektilla oli alusta asti selkeä tavoite ja aikataulu tuotoksen valmistumiselle. Projektin tuotoksena syntyvä opaslehtinen on hyödyllinen omaishoitajille ja lopputuloksena on omaishoitajien hyvinvoinnin lisääntyminen. Omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunta saa käyttöön uuden toimintatavan levittää tiedollista tukea omaishoitajille. Projektin tuotos mahdollistaa omaishoitajien ja läheisten ry:n henkilökunnan voimavarojen lisäämisen omaishoitajien kokonaisvaltaisempaan tukemiseen. Tuotoksen kautta on myös mahdollista luoda uusia yhteistyöverkostoja omaishoitajiin.

Tämän projektin jatkuva seuranta ja arviointi on mahdollistanut oppimisen ja kehittymisen. Palautteen saaminen on luonut uusia ideoita ja antanut mahdollisuuden luovalle työlle. Projektin arvioinnissa alkuperäiset suunnitelmat ja aikataulut osoittautuivat epärealistisiksi, jolloin yhteistyössä ohjaavien opettajien kanssa päädyttiin muutoksiin. Toteutusmallin muutoksen jälkeen projektin aikataulut saatiin suunnitelmanmukaisiksi ja projektin jatkuminen oli mahdollista. Projekti työ tukee ammatillista kasvua sekä antaa taitoja arvioimiseen, pohtimiseen ja päätösten tekemiseen.

7.2 Projektin toteutuksen eteneminen

Keväällä 2011 alkoi yhteistyö Satakunnan omaishoitajat ja läheiset ry:n kanssa. Ensimmäisessä yhteisessä suunnittelutapaamisessa sovimme työn aiheen ja rajasimme työn sekä saimme Porin yhteistoiminta-alueen hyvinvointia edistävän kotikäyntilehtisen, johon oli koottu palvelujen tarjoajia porin yhteistoiminta-alueelta. Porin lehtisestä saimme apua sen hahmottamiseksi mitä omaishoitajien palveluoppaassa tulisi olla. Projekti alkoi tutkimussuunnitelman tekemisellä ja kirjallisuuteen perehtymällä.

Syksyllä 2011 Satakunnan omaishoitajat ja läheiset ry:n kanssa allekirjoitettiin tutkimuslupa. Saimme myös valmiiksi tutkimussuunnitelman, joka esiteltiin koulussa seminaarissa. Teimme aikataulusuunnitelmia, sillä opiskelutoverini oli lähdössä Espanjaan kolmeksi kuukaudeksi työharjoitteluun. Päätimme keskittyä opinnäytetyön teorian kirjoittamiseen ja jaoimme kirjallisen työnosuutta siten, että opiskelutoverini pystyi tekemään opinnäytetyötä Espanjassa. Opinnäytetyön verstaissa käsiteltiin työtä, mutta yhteisten päätösten tekeminen oli mahdotonta opiskelutoverin harjoittelun vuoksi. Opinnäytetyö ei saanut punaista lankaa, jonka vuoksi kokonaisuuden hahmottaminen oli vaikeaa. Joulukuussa 2011 lähetin Omaishoitajat ja läheiset ry:lle sähköpostitse tutkimussuunnitelman sekä jonkin verran kirjoittamaamme teoriaa. Opiskelutoverini palasi Espanjasta joulukuun lopulla, joten seuraava projektin suunnittelu ja tarkastelu sovittiin heti tammikuun alkuun Omaishoitajat ja läheiset liiton toimistolle.

Tammikuussa 2012 pidimme Omaishoitajat ja läheiset ry:n toimistolla projektin suunnittelupalaverin, jossa totesimme opinnäytetyön raportin olevan suunnitteilla olevan oppaan sisällön kanssa kovin eriävä. Saimme vinkkejä ja ehdotuksia Omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunnalta työhömmme. Suunnittelupalaverissa päätimme oppaaseen tulevista palveluista ja sisällöstä. Projektin suunnittelutapaamisen jälkeen keskustelimme ohjaavan opettajan kanssa työmme eri näkökulmista. Opiskelutoverini aikataulut eivät antaneet myöten työn yhteiselle suunnittelulle ja aikataululle, joten päätimme yhdessä, että minä jatkan Omaishoitajat ja läheiset ry:n kanssa projektin loppuun. Opiskelutoverini tekee myöhemmin oman erillisen opinnäytetyön, johon käyttää hyödykseen soveltuvin osin tähän työhön jo kirjoittamansa kirjallisen tekstin.

Tammikuun lopulla sovin projektin suunnittelua varten uuden tapaamisajan Omaishoitajat ja läheiset ry:n työntekijöiden kanssa. Tämä palaveri oli käännekohta työlleni. Kerroin palaverissa Omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunnalle jatkavani projektin työstämistä yksin, josta sain kannustavaa palautetta. Sain punaisen langan työn tekemiseen sekä tukea uusille suunnitelmille. Teimme uusia rajoituksia työlle, koska minulla ei ole diakonista suuntaavuutta kuten opiskelutoverillani. Palveluoppaan sisältöä kävimme yksityiskohtaisesti lävitse. Sain lisätietoa eri järjestöjen ja liittojen tarjoamista palveluista sekä kirjallista materiaalia vapaaehtoistoiminnasta. Aikataulullisia muutoksia ei ollut mahdollista tehdä, sillä Omaishoitajat ja läheiset ry tarvitsee oppaan kevään aikana, ja minun tavoitteeni on valmistua keväällä.

Helmikuu oli oppaan tekemisen ja suunnittelun aikaa. Oppaan sisältöä etsin netistä, puhelinluettelosta, lehtisistä ja Porin yhteistoiminta-alueiden hyvinvointia edistävästä kotikäyntilehtisestä. Useaan poimimaani palvelun tarjoajaan olin yhteydessä puhelimitse tarkistaakseni puhelinnumeron ja yhteistietojen voimassaolon ja palvelun tarjonnan oikeellisuuden. Tietoja kerätessäni sovin tapaamisen Ikäpisteen yhteyshenkilön kanssa. Tapasin Marita Rantalan Viikkarin Valkamassa sijaitsevassa toimistossa, jonne olin lämpimästi tervetullut. Sain työtäni varten tietoa ikäpisteestä sekä lehtisen, jossa oli kerrottu ikäpisteen toimipaikat ja puhelinnumerot. Olin puhelimitse yhteydessä Porin taksiin ja sain tietää taksiuudistuksen tulevan voimaan

21.2. Sain taksin toimitusjohtajan numeron jolta sain tarkemmat tiedot taksipalveluista sekä puhelinnumerot, jotka kannattaa oppaaseen laittaa.

Kun oppaan materiaali alkoi olla kasassa, lähetin työn sähköpostilla tarkistettavaksi Omaishoitajat ja läheiset ry:lle. Sain palautetta oppaan sisällöstä ja vielä tarkistettavista numeroista. Ehdotuksena sain myös yhdistyksen toiminta-ajatuksen lisäämisestä työhön. Palaute oli hyvin tärkeää oppaan kehittämisen kannalta.

Kun olin tehnyt työhön lisäyksiä aloin muokata työtä ja järjestämään tekstiosuuksia. Tekstin kirjasinkoko ja fonttivalinnat perustuivat tekstin helppolukuisuuteen. Tekstin kirjasin kooksi valitsin 16 ja riviväliksi 1-1½ . Käytin työssä kirjaimien lihavoitua ja alleviivauksia selkeyttämään tekstiä. Asiakokonaisuuksia pyrin järjestelemään siten, että samat palvelut tulisivat samalle sivulle. Paperin väriksi valitsin valkoisen ja kirjasin väriksi mustan. Mielestäni ne ovat selkeät ja hyvin luettavat väriyhdistelmä. Jokaiseen tekstisivuun jää tilaa lukijan omille muistiinpanoille ja palveluoppaan viimeinen sivu on suunniteltu muistiinpanoja varten.

Oppaan kansilehden kuvaa katselin kauan netistä, eikä sopivaa kuvaa tahtonut löytyä. Päätin katsella, löytyisikö omista valokuvistani jokin sopiva kuva. Löysin muutaman vuoden takaa ottamani valokuvan Rauman saaristosta. Kuvan auringonlasku oli väritykseltään miellyttävän hempeä, ja mielestäni auringonlasku sopii hyvin ikääntyvien palveluoppaaseen vertauskuvallisena teemana.

Maalliskuussa opas oli valmis ja lähetin sen sähköpostilla Omaishoitajat ja läheiset ry:lle hyväksyttäväksi. Kävin muutamassa painofirmassa kysymässä työn painatuksen hintaa. Sain kaksi tarjousta työn painamisesta ja päätin valita niistä edukkaamman. Paino tapahtui A3-paperille taitettuna lehdeksi. Paperiksi valitsin ohuemman ja edullisemmän vaihtoehdon. Painatin palveluopasta kuusi kappaletta. Annan valmiin oppaan Omaishoitajat ja läheiset ry:n työntekijöille ja opettajille sekä jättää yhden

itselleni muistoksi. Palveluoppaan tallensin uudelle muistitikulle, jonka lahjoitan Omaishoitajat ja läheiset ry:lle.

Oppaan valmistuttua aloin jälleen työstää opinnäytetyön raporttia. Hain uusia kirjoja kirjastosta ja lisäilin työhön uutta tekstiä selventämään tuotokseeni valitsemiani asiakokonaisuuksia. Kirjojen ja materiaalin löytäminen ei ollut helppoa. Joitain kirjoja oli vaikea löytää ja osan kirjoista kaukolainasin muista kirjastoista. Kävin myös teknisen oppilaitoksen kirjastossa hakemassa oppaan tekemiseen ohjeistavaa kirjallisuutta, mutta sopivaa en löytänyt, jota olisin voinut käyttää raportissani hyödyksi.

Työn kokonaisuus hahmottui paremmin mieleen oppaan valmistuttua. Opinnäytetyön raportin kirjoittaminen oli mielekästä, sillä samalla perehdyin yhteiskunnan palvelujärjestelmiin. Raportin kirjoittamisen haasteena oli oman tietokoneen hajoaminen. Koneita ei saatu enää auki ja tiedostot tuhoutuivat koneen mukana. Olin kuitenkin käyttänyt kaksoistallennusta työn jokaisessa vaiheessa ja näin pystyin jatkamaan toisella tietokoneella muistitikulle tallentamieni tiedostojen avulla. Haasteena oli kuitenkin uuden koneen käyttämisen opettelu.

7.3 Projektin arviointi

Projektin on toteutettu omaishoitajat ja läheiset ry:n tarpeeseen saada omaishoitajille palveluopas. Iäkkäiden omaishoitajien määrä on kasvussa ja tarve palveluoppaalle on ollut suuri. Palveluopas helpottaa myös omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunnan työtä, sillä he voivat jakaa tiedollista tukea jäsenilleen. Projektin toteutuksessa on otettu huomioon käyttävien korkea ikä ja sen mukanaan tuomat haasteet.

Projektia on toteutettu yhteistyössä omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunnan kanssa ja arviointia on toteutettu koko työn etenemisen ajan. Arviointi on ollut projektia edistävää ja tärkeää tarkoituksen mukaisen lopputuloksen saavuttamiseksi. Projektin

tuotoksena syntynyttä Omaishoitajien Palveluoppaan käyttökelpoisuutta ei voinut kokeilla kohderyhmällä, sillä projektin suunniteltu aika oli rajallinen. Kohderyhmän antamaa arviointia ja palautetta voi hyödyntää palveluopasta päivittäessä. Omaishoitajat ja läheiset ry:n henkilökunta antaa valmiista palveluoppaasta suullista palautetta opinnäytetyöntekijälle.

Työ haastavuutta lisäsi projektin tarkastelussa esiin tulleet muutostekijät. Projektin toteutuksen ja suunnitelmien muuttuminen asetti tiukan aikaresurssin työni valmistumiselle. Opinnäytetyöntekijän mielestä projekti onnistui kohtalaisesti ottaen huomioon kaikki projektin tarkastelussa tulleet haasteet. Projektin etenemistä arvioivat myös ohjaavat opettajat Kristiina Riikonen ja Sinikka Vuorinen. Ohjaavien opettajien antaman arvion perusteella on projektin etenemistä ja sisältöä kehitetty.

8 POHDINTA

Projektin tuotoksena syntynyt omaishoitajien palveluopas on valmis iäkkäiden omaishoitajien käyttöön. Palveluoppaan käyttö osoittaa sen hyödyt sekä mahdolliset kehittämishaasteet. Palveluopasta ei ollut mahdollista testata eikä saada käyttäjien arviota oppaan käytännöllisyydestä, joten tämä jää haasteeksi tuleville opasta päivittäville projekteille. Tuotoksen suunnitteluun ja työstämiseen käytetty aika oli rajallinen, mikä tulee esiin projektin eri vaiheissa. Palveluoppaan työstämiseen ja ulkoasun muokkaukseen tarvittavat taidot ja käytettävissä oleva tekniikka rajoittivat luovaa työskentelyä ja ideoiden toteutusta.

Opinnäytetyöntekijällä oli ennen työn aloittamista jonkin verran tietoa omaishoitajuudesta ja yhteiskunnan palvelujärjestelmistä. Opinnäytetyöntekijän omainen on toiminut omaishoitajana, josta on paljon muistikuvia omaishoitajana toimimisesta. Asiantuntija-apuna työssä oli Omaishoitajat ja läheiset ry:n työntekijät, jotka antoivat paljon tietoa yhdistyksen ja liiton toiminnasta sekä omaishoitajien arjesta.

Projekti oli vaativa ja työn määrä yllätti laajuudessaan opinnäytetyöntekijän. Omaishoitajuuden kokonaisvaltainen palveluiden tarjonta oli lähtökohta, jonka ympärille projekti alkoi rakentua. Lähtökohta oli löytää palveluiden tarjoajat ja heidän yhteistietonsa. Yhteiskunnan osallisuus palvelujen tarjonnassa ja niiden järjestämisessä on suuri. Raportissa selvitin palvelujärjestelmät ja niiden toiminnalliset periaatteet, jotka koskettavat omaishoitajaa. Iso osa palveluista on yhteiskunnan järjestämiä ja ylläpitämiä. Omaishoitajan tukena olevat palvelujärjestelmät ovat iso osa omaishoitajan tiedollista, fyysistä, psyykkistä ja henkistä hyvinvointia lisääntymistä. Taloudelliset tuet ovat omaishoitajalle tärkeitä, vaikka hoidon lähtökohtana olisikin tunneside hoidettavaan. Kaikki palvelut ja hoidot eivät ole omaishoitajille ilmaisia mutta hoitotuet sekä omaishoidontuet auttavat omaishoitajaa tarvittavien palveluiden hankkimisessa. Palvelut ovat usein omaishoitajan työtä helpottavia ja auttavat jaksamaan arjessa.

Yhteiskunnassa ei arvosteta tarpeeksi omaishoitoa eikä näin ollen siihen panosteta rahallisin tuin tarpeeksi. Iso osa omaishoitajista jäävät jopa tuen ulkopuolelle. Omaishoitajien kokonaisvaltainen tukeminen auttaisi omaishoitajia jaksamaan paremmin, se voisi myös vähentää vanhusten laitoshoidon määrää. Aikaisessa vaiheessa annettu tiedollinen tuki ja kotona selviytymistä helpottavat palvelut auttaisivat omaishoitajia tuen pariin pääsemistä. Omaishoitajien psyykkiseen ja sosiaaliseen jaksamiseen tulisi panostaa enemmän. Virkistyslomat olisivat hyviä kohteita auttaa omaishoitajia jaksamaan arjessa.

Palvelujärjestelmiä kehittäessä tulisi miettiä, kuinka voisi tukea omaishoitoa, siten että ikääntyvät pystyisivät asumaan kotona mahdollisimman pitkään ja voitaisiin välttää kalliit ja omatoimisuutta vähentävät laitoshoidot. Omaishoito ei kuitenkaan saisi olla pakottava työmuoto laitoshoidon rinnalla. Useassa kunnassa laitokset ovat täynnä iäkkäitä huonokuntoisia vanhuksia, ja moni joutuu odottamaan laitospaikkaa kotona puolison taikka läheisten hoivaan tukeutuen. Riittävä rahallinen tuki kannustaisi myös omia lapsia jäämään kotiin hoitamaan vanhempiaan.

Projekti on kehittänyt ammatillista kasvuani sekä opettanut projektityön vaiheet ja etenemisen. Yhteistyö eri asiantuntijoiden kanssa on opettanut sosiaalisia taitoja. Opettava kokemus oli myös projektin tarkastelussa esiin tullut muutos. Muutos johti työn kannalta hyvin yllättävään ratkaisuun, joka oli kuitenkin välttämätön projektin aikataulussa pysymisen kannalta. Teoriatieto on syventänyt tietoa ja antanut paljon uutta tietoa omaishoitajan kokonaisvaltaisesta palveluiden tarpeesta. Kirjallisen työn tekemisen taito on kehittynyt sekä äidinkielellinen ilmaisutaito on vahvistunut.

LÄHTEET

- Järnstedt, Pia; Kaivolainen, Mervi; Laakso, Taina & Salanko-Vuorela Merja 2009. Omainen hoitajana. Helsinki: Kirjapaja, 47–51.
- Kaivolainen, Merja; Kotiranta, Tuija; Mäkinen, Erkki; Purhonen, Merja & Salanko-Vuorinen (toim.) 2011. Omaishoito. Hämeenlinna: Karisto, 12–28.
- Kalliomaa-Puha 2007. Vanhoille ja sairaille sopivaa. Vammala, Kelan tutkimusosasto, 131–13.
- Kyngär, Helvi; Kääriäinen Maria; Poskiparta, Marita; Johansson, Kirsi; Hirvonen & Renfors, Timo 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. Porvoo: Oppimateriaalit, 124–127.
- Kansaneläkelaitos i.a. Eläkettä saavan hoitotuki. Viitattu 20.2.2012
<http://www.kela.fi/http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/020608105829HN?OpenDocument>
- Meriranta, Marjo (toim.) 2010. Omaishoitajan käsikirja. Helsinki, copyright UNIpress, 165–192.
- Nyholm, Marja-Liisa & Suominen Heikki 1999. Palveluverkossa yötä päivää.
 Vammala, Kunnallisan kehittämissäätiö, 16–19.
- Olsbo-Rusanen, Leena & Väänänen-Sainio, Rauni 2003. Ikäihmisten asumis ja palvelut paremmiksi. Helsinki: Edita, 16–30.
- Silfverberg, Palul 2007. Ideasta projektiksi. Helsinki: Edita, 21-30.
- Sinervo, Timo; Noro, Anja; Tynkkynen, Liina-Kaisa; Sulander, Juhani; Taimio, Heikki; Finne-Sovero, Harriet; Lilja, Reija & Syrjä, Vesa 2010. Yksityinen vai kunnallinen palveluasuminen? Kustannukset, asiakasrakenne, hoidon laatu ja henkilöstön hyvin-vointi. Helsinki: Yliopistopaino, 22–23.
- Sosiaali- ja Terveysministeriö i.a. Sosiaali- ja Terveyspalvelut. Viitattu 5.11.2011
http://www.stm.fi/sisiaali_ja_terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/kotipalvelut

- Särkelä, Riitta; Vuorinen, Marja & Peltosalmi, Juha 2005. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen mahdollisuudet Palveluiden ja tuen tuottamisessa. Saarijärvi: Gummerus, 27–28.
- Torkkola, Sinikka; Heikkinen, Helena & Tiainen, Sirkka 2002. Potilasohjeet ymmärrettäviksi. Tampere: Tammer, 36–40.
- Vaaramaa, Marja; Moisio, Pasi & Karvonen Sakari (toim.) 2010. Suomalasten hyvinvointi. Helsinki: Yliopisto paino, 55–56.
- Vaaramaa, Marja; Luomahaara, Jaakko; Peiponen, Arja & Voutilainen, Päivi 2001. Koko kunta ikääntyneiden asialla. Saarijärvi: Gummerrus, 11–13.
- Vallejo, Medina, Aila; Vehviläinen, Sirpa; Haukka, Ulla-Maija; Pyykkö, Virpi & Kivelä, Sirkka-Liisa 2007. Vanhustenhoitotyö. Helsinki. Sanoma pro, 45–47.

OMAISHOITAJIEN PALVELUOPAS

ESIPUHE

Palveluopas on suunniteltu ja toteutettu opinnäytetyönä Satakunnan Omaiset ja Läheiset ry:lle. Oppaaseen on koottu osa kuntien, yhdistysten ja yksityisten tarjoamista palveluista, joita tarjotaan Satakunnan yhteistoiminta-alueen kunnissa: Pori, Ulvila, Luvia, Merikarvia ja Pomarkku. Opas sisältää kuntien, yhdistysten ja yksityisten palvelujen tarjoajat. Oppaaseen on koottu vain osa palveluiden tarjoajista .

kevät 2012

Sairaanhoidon opiskelija

Elina Smedberg

(kannen kuva Elina Smedberg)

SISÄLLYS

Satakunnan omaishoitajat ja läheiset ry

Omaishoitaja

Omaishoidontuki

Kenelle ja milloin tukea myönnetään

Mistä ja miten tukea haetaan

Eläkettä saavan hoitotuki

Satakunnan yhteisökeskus

Vapaaehtoistoiminnankeskus Liisa

Ikäpiste, neuvontapalveluja ikääntyville

Päivätoiminta

Päivätoimintaa omatoimisille

Hoitotarvikejakelu ja Apuvälineet

Apuväline keskus

Asunnon muutostyö

Lyhytaikaishoito eli intervallihoito

Keski-Porin ja Pohjois-Porin lähipalvelualue

Länsi-Porin ja Luvian lähipalvelualue

Luoteinen lähipalvelualue

Itä-Porin ja Ulvilan lähipalvelualue

Hoitotarvikkeiden ja apuvälineiden myynti

Turvapuhelin palvelut

Yksityiset kotipalvelut**Siivousalan palveluja**

- Pori
- Luvia
- Ulvila
- Noormarkku

Taksi**Pesulapalvelut****Apteekit (päivystävät)****Apteekit (muut)****Omat muistiinpanot**

SATAKUNNAN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY

Itsenäisyydenkatu 39B

28100 PORI

Toimisto avoinna maanantaina 13-15

Puh. 045 200 8150

Satakunnan Omaishoitajat ja Läheiset yhdistys on perustettu vuonna 1999 ja sen kotipaikkana on Pori. Toiminnan tarkoituksena on omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa tukeminen, heidän etujen ajaminen sekä aseman parantaminen paikallisesti.

Tärkein toimintamuoto on Raha automaattiyhdistyksen rahoituksella toimivat tukiprojektit. Omaishoitoprojekti tarjoaa omaishoitajille mahdollisuuden vertaistukeen sekä mahdollisuuden tavata ryhmissä muita omaishoitajia. Tarjolla on myös koulutuksia sekä kursseja, kuten voimavarakursseja, ensitietokursseja sekä muuta koulutusta tarpeen mukaan.

Yhdistys kuuluu valtakunnalliseen Omaishoitajat ja Läheiset-liittoon. Liittoon voi liittyä jäseneksi omaishoitajat, läheiset sekä asiasta kiinnostuneet. Jäsenmaksu on 20 euroa vuodessa. Jäsenet saavat neljästi vuodessa ilmestyvän LÄHELLÄ -lehden. Jäsenet ovat myös oikeutettuja liiton jäsenpalveluihin, kuten lakineuvontaan sekä loma- ja kurssitoimintaan.

Kansallinen omaishoitajat ja läheiset liitto on omaishoitajien ja heidän perheidensä kansallinen edunvalvonta –ja tukijärjestö. Sen tavoitteena on omaishoitoperheiden aseman parantaminen.

OMAISHOITAJA

Omaishoitaja on henkilö, joka pitää huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään, joka sairaudesta, vammaisuudesta tai muusta erityisestä avun tarpeesta johtuen ei selviydy arjestaan omatoimisesti.

Selvitysten mukaan noin miljoona suomalaista auttaa säännöllisesti läheistään. Tällä hetkellä Suomessa arvioidaan olevan noin 300 000 omaishoitosuhdetta, joista 60 000 on sitovia ja vaativia. Vain pieni osa kaikista omaishoitosuhdetta on lakisääteisen omaishoidon tuen piirissä. Laissa omaishoidon tuesta määritellään omaishoitajaksi henkilö, joka on tehnyt toimeksiantosopimuksen läheisensä omaishoidosta kunnan kanssa. Omaishoitosopimuksia oli Suomessa vuonna 2010 n. 36000 eli vähän yli 10 % kaikista omaishoitosuhdetta.

Omaishoito koskettaa monia meistä jossain vaiheessa elämäämme. Omaishoitajien tukitoiminnan uranuurtaja Yhdysvalloissa, Rosalyn Carter, on todennut, että maailmassa on vain neljänlaisia ihmisiä:

heitä, jotka ovat olleet omaishoitajia,
heitä, jotka ovat omaishoitajia,
heitä, joista tulee omaishoitajia,
heitä, jotka tarvitsevat omaishoitajia.

OMAISHOIDONTUKI

Omaishoidontuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista palveluista sekä omaishoitajalle myönnettävästä hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoidon tuki asioissa lisätietoa:

Luoteinen lähipalvelualue ja Pohjois-Pori

Palveluohjaaja puh. 044 701 4524

Länsi-Pori ja Luvia

Palveluohjaaja puh. 044 701 6617

Itä-Pori ja Ulvila

Palveluohjaaja puh. 044 701 0532

Keski-Pori

Sosiaalityöntekijä puh. 044 701 6665

KENELLE JA MILLOIN OMAISHOIDONTUKEA

MYÖNNETÄÄN

Raja läheisten toisilleen antaman avun ja virallisen, kunnan tukeman omaishoitajuuden välillä on liukuva. Hoivan ja avun tarpeen lisääntyessä ja hoidon sitovuuden ja vaativuuden kasvaessa siirrytään tavanomaisesta auttamisesta omaishoitajuuteen. Omaishoidon tukea voidaan myöntää sekä pitkä- että lyhytaikaisen hoidontarpeen perusteella silloin, kun omaisen antama hoito on hoidettavan edun mukaista ja edellytykset omaishoidon toteuttamiseksi ovat olemassa. Omaishoidon tuen myöntämisperusteet ja hoitopalkkioiden suuruus voivat vaihdella kunnasta toiseen.

MISTÄ JA MITEN TUKEA HAETAAN

Omaishoidontuen järjestämisestä vastaa hoidettavan kotikunta. Omaishoidontuki on hoidettavalle myönnettävä sosiaalipalvelu. Tarkempaa tietoa hakumenettelystä saa oman kunnan sosiaalitoimistosta. Käytännössä omaishoidon tukiasioita hoitaa yleensä kotipalveluohjaaja ja vanhus- tai vammaistyön sosiaalityöntekijä. Kun hakemus on tehty, omaishoidon tuesta vastaava henkilö tekee kotikäynnin palvelutarpeen arvioimiseksi.

ELÄKETTÄ SAAVAN HOITOTUKI

Eläkettä saavan hoitotuki on tarkoitettu tukemaan pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan selviytymistä jokapäiväisessä elämässä sekä hänen toimintakykynsä ylläpitämistä, kuntoutusta ja hoitoa. Tuki korvaa osin myös toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia kustannuksia. Hoitotuen voi saada vain eläkkeensaaja, jonka toimintakyky on heikentynyt sairauden tai vammaisuuden vuoksi yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan. Lisäksi sairauden tai vamman pitää aiheuttaa säännöllistä avun, ohjauksen tai valvonnan tarvetta taikka jatkuvia erityiskustannuksia. Kela maksaa hoitotukea myös laitoshoidossa oleville.

SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

Isolinnankatu 16, 28100 PORI

Avoinna : ma-ke 9-15 ti ja to 9-18, pe 9-14

Puh. 044 740 9922

- ◆ Kohtaamispaikka
- ◆ Vertaistukea
- ◆ Ohjausta ja neuvontaa
- ◆ Koulutusta ja luentoja
- ◆ Vapaaehtoistoimintaa
- ◆ Osallistumismahdollisuuksia

KAHVILA avoinna: ma-to klo 9-15 ja pe klo 9-14

VAPAAEHTOISTOIMINNAN KESKUS LIISA

Isolinnankatu 16

28100 PORI

Puh. (02) 621 6640

LIISA:n vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, puh. 044 701 6640,
(02) 621 6640

LIISA:n Avunvälitys, puh. 044 701 6636

SPR:n Ystävävälitys, puh. 044 701 4577

- ◆ Apua lääkärissä käynteihin, asioille ja ulkoiluun
- ◆ Kanssasi seurustelemaan
- ◆ Ystävän välitys (yhteistyössä SPR:n kanssa)
- ◆ Soittorinki

**NÄMÄ PALVELUT OVAT ILMAISIA JA TARJOLLA
KAIKILLE!**

IKÄPISTE

Neuvontapalveluja ikääntyville joka arkipäivä klo 9-12
puh. 044 701 9013

IKÄPISTE TARJOAA:

- ◆ maksutonta palveluneuvontaa
- ◆ neuvontaa palvelujen ja etuuksien hakemisessa
- ◆ yksilöllistä ohjausta ja apua arjessa selviytymiseen
- ◆ ennaltaehkäisevää, hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa
- ◆ kaikille avoimia teema luentoja
- ◆ yhdistyksen asiantuntija palveluita

PORI

Avopalvelukeskus Viikkarin Valkama,
Juhani Herttuankatu 17 28100 Pori
Puh. 044 701 9013

AHLAINEN

Terveysasema, Ikäpisteen neuvontapalvelukansio
nähtävillä terveyskeskuksen aukioloaikoina.
Ahlaistentie 595, 29700 Ahlainen

LUVIA

Kunnanvirasto, Länsi-Porin palveluohjaajat, joka toinen
torstai
kello 14.00 - 15.30
Puh. 044 7019013

MERIKARVIA

Päivätoimintakeskus Wassa
perjantaisin kello 10-11
Oloneuvoksentie 4A, 29900 Merikarvia.
Puh. 044 7014511

NOORMARKKU (Ahlainen)

Terveysasema
kuukauden 1. ja 3. torstai kello 12.30 - 14.30
Eva Ahlströmin tie 8, 29600 Noormarkku.
Puh. 044 701 0343 tai (02) 621 0343

POMARKKU

Terveysasema, Palveluohjaaja
kuukauden 1. tiistai klo 10 - 12,
Pitkäkuja 9, 29630 Pomarkku.
Puh. 044 7014524

ULVILA

Kohtaamispaikka Santra
avoinna ma - to kello 9.30 - 13.30 ja perjantaina kello
9.30-13.00.
Lauttaranta 7, 28400 Ulvila.
Puh. 040 532 888

PÄIVÄTOIMINTA

PORI:

Liinaharjan vanhainkoti

Palveluohjaaja

Langintie 2, 28600 PORI Puh. 044 7016617

Vanhainkoti-päiväkeskus Himmeli

Palokunnantie 39, 28370 PORI Puh. (02) 6216717

Pihlavan vanhustentalo, Pihlavantähti

Uusitalontie 2, 28800 PORI Puh. (02) 6216626

400-vuotiskoti

Päärnäistenkatu 26, 28120 PORI Puh. (02) 6216624

Viikkarin valkama, Päivätoimintakeskus Aleksanteri

Juhana Herttuankatu 17, 28100 PORI Puh. (02) 6216649

Rinkeplumma (dementoituville)

Eteläpuisto 10b, 5krs. 28100 PORI Puh. (02) 635001

ULVILA:

Pappilanlammen palvelukeskus

Pappilantie 3, 28450 ULVILA Puh (02) 5389838

PÄIVÄTOIMINTAA OMATOIMISILLE

PORI

Asukastuvat:

Pihlava

Harry Gullichsenintie 14, 28800 PORI

Puh. (02) 6216203

Pormestarinluoto

Alahangantie 1, 28190 PORI

Puh. (02) 6211293

Sampola

Kouvonraitti 7, 28370 PORI

Puh. (02) 6211294

Mummun kamari

Itäpuisto 14, 1 krs. 28100 PORI

Puh. (02) 6238765

Olotupa

Ojurintie 2, 28610 PORI

Puh. (02) 6377044

ULVILA

Kohtaamispaikka Santra

Lauttaranta 7

28400 ULVILA

Puh. 040 5328889

HOITOTARVIKEJAKELU JA APUVÄLINEET

Maantiekatu 31, Pori

PORIN PÄÄTERVEYSASEMA, 1. kerros

Hoitotarvikkeet

Puh. 044 701 8574 tai 044 701 8575

Puhelintunti klo 9.00-10.00

Avoinna ma-pe klo 10.00-12.00 ilman ajanvarausta

Diabeteksen hoitotarvikkeet diabeteshoitajan kautta. Vaippojen ja virtsakatetrien tilaus kotihoidon sairaanhoitajan kautta. Muut hoitotarvikkeet tilataan ja noudetaan terveysasemalta. Tilaukset pyydetään tekemään ennen tavaroiden noutamista, ma-ke.

apuväline lainaamo

Avoinna ma,ti,to,pe klo. 10.00-13.00

ke klo. 15.00-17.00 tai ajanvarauksella

Puh: 02 621 3756

NOORMARKUN TERVEYSASEMA

Eva Ahlströmin tie 8, Noormarkku

Hoitotarvikkeet puh. (02) 621 0700

Vaippojen ja virtsakatetriin tilaus puh. 044 701 2771

Diabetesvälineet ti ja to klo 15.00–16.00

Apuvälinelainaamo

Avoinna ma-pe klo 9.00-13.00

puh: 02 621 0358

POMARKUN TERVEYSASEMA

Pitkäkuja 9, Pomarkku

Diabetesvälineet ma-pe klo 12.00-13.00 ja ke klo 15.00-16.00

Vaippojen ja virtsakatetriin tilaus puh. 044 701 0317

Muut hoitotarvikkeet puh. (02) 621 0300

Apuvälinelainaamo Noormarkun terveysasemalla**MERIKARVIAN TERVEYSASEMA**

Antintie 52, Merikarvia

Hoitotarvikkeet puh. (02) 621 4500

Vaippojen ja virtsakatetriin tilaus puh. 044 701 4511

tai 044 701 4531

Apuvälinelainaamo

Avoinna klo 9.30-12

Puh: 044 701 4517

LUVIAN TERVEYSKESKUS

Kuivalahdentie 3, Luvia

Hoitotarvikkeet Puh. 044 701 0407

avoinna to klo 13.00-15.00

Apuvälinelainaamo

Avoimma ma-to klo 8-16 pe 8-13

puh. 044 701 0384

ULVILAN TERVEYSKESKUS

Välskärintie 1, Ulvila

Hoitotarvikkeiden tilaus ma-ke klo 13.00-15.00,

puh. 044 701 0154

Tilaus pyydetään tekemään viikkoa ennen tavaroiden noutamista.

Hoitotarvikkeet voi noutaa Ulvilan terveyskeskuksesta terveyskeskuksen aukioloaikana.

Apuvälinelainaamo

Avoimma ma-pe klo 8.00-11.00

puh. 02 621 0551

APUVÄLINEKESKUS

Satalinnan sairaala, A-rakennus, 1.kerros
Satalinnantie 77, Harjavalta

Apuvälinekeskus toimii sairaanhoitopiirin apuvälinepalveluiden asiantuntijana ja koordinoijana. Apuvälinekeskus tuottaa erikoissairaanhoidon kuuluvat apuvälinepalvelut lukuun ottamatta hengityksen, näön ja kuulon apuvälinepalveluita, jotka tuotetaan kyseisillä erikoisaloilla. Apuvälinekeskuksessa toimii myös Tikoteekki, joka tarjoaa kommunikoinnin- ja tietokoneiden käytön apuvälinepalveluita satakuntalaisille lapsille ja aikuisille. Toimitilojen sijainti ja aukioloajat

Apuvälinekeskus ja apuvälinehuolto:

Avoimna ma - to klo 8.00 - 15.00 pe klo 8.00 - 13.00

Puh: 02 535 3541

ASUNNON MUUTOSTYÖT

Asunnon korjaus

Vähävaraisten vanhusten on mahdollista saada avustusta asuntojen peruskorjausta varten. Avustusten myöntäminen riippuu tuloista ja varallisuudesta. Ensisijaisesti asuntojen korjausavustuksia haetaan rakennusvalvonnasta,

Tiedustelut puh. 044 701 1192

LYHYTAIKAISHOITO ELI INTERVALLIHOITOPAIKAT

Liinaharjan vanhainkoti (Pori) 12 hoitopaikkaa
Puh. 044 701 6758

Himmelin vanhainkoti (Pori) 12 hoitopaikkaa
Puh. 044 701 6706

Palvelutalo Jokihelmi (Pori) 3 hoitopaikkaa
Puh. 044 701 4202

Kanervakoto (Ulvila) 8 hoitopaikkaa
Puh. 044 7010465

Kiilarinteen vanhainkoti (Merikarvia) 6 hoitopaikkaa
Puh. 044 701 4524

Mäntylinnan vanhainkoti (Noormarkku) 3 hoitopaikkaa
Puh. 044 701 4524

KESKI-PORI JA POHJOIS-PORIN LÄHIPALVELUALUE

Antinkatu 16 B 28100 Pori
(Teljäntori 4. kerros)
Vanhuspalveluiden päällikkö
Puh. 044 701 6601
Palveluohjaaja, hyvinvointia edistävät
kotikäynnit
Puh. 044 701 5018

KOTIHOITO

Vanhuspalveluiden esimiehet
Puh. 044 701 6627 Puh. 044 7016622
Puh. 044 701 6623 Puh. 044 701 6624

LÄNSI-PORIN JA LUVIAN LÄHIPALVELUALUE

Langintie 2, 28600 Pori
(Liinaharjan vanhainkoti)
Vanhuspalveluiden päällikkö
Puh. 044 701 6751

KOTIHOITO

Vanhuspalveluiden esimiehet
Arkisin klo 9.00-11.00
Puh. 044 701 6625
Puh. 044 701 6626

LUOTEINEN LÄHIPALVELUALUE

Eva Ahlströmintie 8, 29600 Noormarkku
 Vanhuspalveluiden päällikkö
 Puh. 044 701 4575

KOTIHOITO

Vanhuspalveluiden esimiehet
 Arkisin klo 9.00-11.00
 Noormarkku/Ahlainen puh. 044 701 4524
 Pomarkku puh. 044 701 0312
 Merikarvia puh. 044 701 4525

ITÄ-PORIN JA ULVILAN LÄHIPALVELUALUE

Palokunnantie 39, 28370 Pori
 (Himmelin vanhainkoti)
 Vanhuspalveluiden päällikkö
 Puh. 044 701 6701

KOTIHOITO

Vanhuspalveluiden esimiehet
 Arkisin klo 9.00-11.00
 Puh. 044 7016620
 Puh. 044 701 6621
 Puh. 044 701 0478 (Ulvila)

HOITOTARVIKKEIDEN & APUVÄLINEIDEN

MYYNТИ

Hoitotarvike Karpalopiste

Tiilimäntie 4, Satakunnan keskussairaalan vierellä.

Aukioloajat: Ma-Pe 8.30-16.30

Puh. (02) 6414112

Suomen hoivatarvike Oy

Hoiva- ja hoitoalan tuotteet.

Friitalantie 1, 28430 PORI

Arkisin klo 08.00 - 16.00

Puh. (02) 6418 110

Pikkupuoti Lompolo

Viikkarin Valkama

Juhana Herttuankatu 17

Arkisin klo 8-16

Puh. 045 114 8152

Vanhainkoti Himmelin kanttiini

Palokunnantie 39

28370 PORI

Myynti perjantaisin klo 12-14.

Puh. 044 532 6088

Liinaharjan vanhainkoti

Langintie 2

28600 PORI

Puh. 044 532 6088

Satakunnan apuväline Ky Eteläpuisto 13, Puh. (02) 641472

TURVAPUHELINPALVELUT

MAINIO VIRE Oy

YHTEYSTIEDOT: Asiakas palvelukeskus 24h Care Center

Puh. 020 581 3480

turvapuhelin@mainiovire.fi

Palveluassistentit (turvapuhelintoimitukset)

Puh. 020 581 3481

Palveluesimies (turvapuhelintoimitukset)

Puh. 040 846 9267

ESPERI OY

Turvapuhelin palvelut

puh. 010 4088 117

YKSITYISET KOTIPALVELUT

PORI:

Kotipalvelu Päivikki Aho- Kotihoitopalveluja

Perämäentie 29, 28430 PORI

Puh. 040 586 4330

Diakonialaitoksen Kotihoitopalvelu Pori

Metsämiehenkatu 2, 28500 PORI

Puh. (02) 624 2161

Kotipalvelu hyvä Olla

Messukatu 20B 7, 28190 PORI

Puh. 050 349 0891
Kotipalvelu Emmat
Puh. 050 337 7283 tai Puh. 040 562 9412

Kotiapu Lounatuuli Avoin yhtiö
Lounatuulentie 4 I 33, 28190 PORI
Puh. 044 720 911

Porin kotipalvelu
Nortamonkatu 4, 28100 PORI
Puh. 050 466 3227

ULVILA:

Hoito-ja huolenpito Kirsi-Marika
Saaritie 7, 28400 Ulvila
Puh. 040 846 1651

Kotipalvelu Kati Koivula
Aksuntie 4, 28450 Vanha-Ulvila
Puh. 044 334 9335

Kotipalvelu Klassikko
Ulvila
Puh. 040 515 2775

LUVIA:

Mustonen Elina T:mi
Retarikuja 1, 29100 Luvia
Puh. 040 752 3370

NOORMARKKU:

Kotipalvelu Ritva Perkiömäki
Koivulevontie 76, 29680 Lassila
Puh. 044 544 4585

SIIVOUSALANPALVELUJA(Muistakotitalousvähennys)**PORI:**

Siivouspori Oy
Karjarannantie 16, 28100 Pori
Puh. (02) 634 6300

Dia Siivous
Metsämiehenkatu 2, 28500 Pori
Puh.(02) 624 2260

Kotihoito Anita Järvenpää
Koivistonpuistikko 43 A 4, 28130 Pori
Puh. 044 260 9058

MBS.Siivous
Isousikatu 2A5, 28100 Pori
Puh. 040 528 82 56

MT-Siivous
Lattomerentie 579,28560 Pori
Puh. 040 542 2647

Mairen koti- ja pihasiivous
Riihikedonkatu 59B, 28130 Pori
Puh. 045 235 0490

LUVIA.

Luvian AKK-Siivous
Puolvälinkuja 8, 29100 Luvia
Puh. 050 361 2910

Siivouspalvelu Fagerlund T:mi
Hevoshaantie 9, 29100 Luvia
Puh. 050 408 9715

ULVILA

Siivouspalvelu DiaSiivous Diakonialaitos
Lauttaranta 5, 28400 Ulvila
Puh. (02) 538 9094

Puhtaasti Parempaa Oy
Seuramontie 4, 28450 Vanha Ulvila
Puh. 044 557 6900

NOORMARKKU

Siivousihme Anneli
Finpyyntie 319B, 29600 Noormarkku
Puh. 040 724 1574

A1 Puhdistuspalvelu
Poikkelinkuja 9B, 29600 Noormarkku

Siivouspalvelu Siistixs
Laviantie 336, 29600 Noormarkku
Puh. 040 560 1678

TAKSI

Invataksit, paaritaksit ja kaikki kelan suorakorvauksen
Antavat taksit tilataan satakunnan yhteistoiminta
alueella numerosta

0600 309 666

Tavallisen itse maksettavan taksin voi tilata
Numerosta

0600 300 33

PESULAPALVELUT

T:mi Mia Murro

Pesulapalveluita kotitalouksille
Peltotie 22, 28400 Ulvila
Puh. 050 367 52 59 tai (02) 538 3703

Pesupori
Ojantie 11B, 28130 Pori
Puh. (02) 6351 222

Pesula mattopysäkki
Noormarkuntie 114, 29350 Palus
Puh. (02) 539 0755 tai 044 528 0462

Pesusampo
Liisankatu 5-7, 28100 Pori
Puh. (02) 633 3026

Maritan pesula
Myllyntanhua 12, 29100 Luvia
Puh. 050 918 2017

APTEEKIT

Apteekkien tarjoamat palvelut

- ◆ Lääkkeiden jakaminen kerta-annoksiin joko asiakkaan dosenttiin taikka annospusseihin apteekista riippuen.
- ◆ Jakelun yhteydessä tehdään myös kokonaislääkityksen tarkistus ja tarvittaessa reseptien uusiminen
- ◆ Palvelut ovat apteekkikohtaisia ja maksullisia.

PÄIVYSTÄVÄT APTEEKIT PORI

Asema-apteekki
Itsenäisyydenkatu 39
Puh. (02) 630 2600

Keskusapteekki
Eteläkauppatori 4
Puh. (02) 631 0700

Maantienkadun apteekki
Maantiekatu 32
Puh. (02) 641 5700

Puistoapteekki
Eteläpuisto 10

Puh. (02) 633 3304

Yliopiston apteekki
Isolinnankatu 21 (bebop)
Puh. (02) 528 8000

**Aukioloaikojen lisäksi kukin apteekki päivystää
vuorollansa myös sunnuntaisin 11.00 - 19.00**

PORIN MUUT APTEEKIT

City sivuapteekki
Kauppakeskus, Satakunnankatu 23 B,
Puh. (02) 633 2323

Länsi-Porin apteekki
Ohjurintie 2
Puh. (02) 637 7763

Pihlavan apteekki
Pihlavan kirkkotie 1
Puh. (02) 648 1231

Sampolan sivuapteekki
Kouvonraitti 7
Puh.(02) 646 1431

Toejoen sivuapteekki
Tipurinkatu 11
Puh. (02) 641 5504

Karhu apteekki
Itäkeskuksenkaari 6 (Automarket Prisma)
Puh. (02) 631 2800

Ahlaisten sivuapteekki
Ahlaistentie 658
Puh. (02) 548 6081

Noormarkun apteekki
Kuurintie1
Puh. (02) 548 0025

ULVILA

Ulvilan apteekki (Kauppakeskus Hansa)
Friitalantie 18
Puh. (02) 558 1043

Kullaan sivuapteekki
Kullaantie 117
Puh. (02) 559 1581

LUVIA

Luvian apteekki
Kuivalahdentie 2
Puh. (02) 558 1043

MERIKARVIA

Merikarvian apteekki
Kauppatie 47C
Puh. (02) 551 1599

POMARKKU

Pomarkun apteekki
Vanhatie 17
Puh. (02) 541 1001

MUISTILINPÄNÖT

